ARREST VAN HET HOF (Tweede kamer)
14 juni 1988 *

In zaak 29/87,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Østre Landsret te Kopenhagen, in het aldaar aanhangig geding
tussen

Dansk Denkavit ApS,

en

Deens Ministerie van Landbouw,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van richtlijn 70/524/EEG van de Raad betreffende toevoegingsmiddelen in de diervoeding (PB 1970, L 270, blz. 1), zoals gewijzigd bij richtlijn 73/103/EEG van de Raad van 28 april 1973 (PB 1973, L 124, blz. 17), en later bij de tweede wijzigingsrichtlijn 75/296/EEG van de Raad van 28 april 1975 (PB 1975, L 124, blz. 29),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

samengesteld als volgt: O. Due, kamerpresident, K. Bahlmann en T. F. O'Higgins, rechters,

advocaat-generaal: M. Darmon
griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur

gelet op de opmerkingen, ingediend door

— verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door K. Dyekjaer-Hansen, advocaat te Kopenhagen,

* Procestaal: Deens.

— de Deense regering en verweerder in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door J. Molde en G. Larsen, advocaat te Kopenhagen,

— de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door R. Wainwright en J. Christoffersen, als gemachtigden,

gezien het rapport ter terechtzitting en ten vervolge op de mondelinge behandeling op 9 december 1987,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 8 maart 1988,

het navolgende

Arrest

1 Bij beschikking van 30 januari 1987, ingekomen ten Hove op 2 februari daaropvolgend, heeft het Østre Landsret krachtens artikel 177 EEG-Verdrag verschillende prejudiciële vragen gesteld over de uitlegging van richtlijn 70/524/EEG van de Raad van 23 november 1970 betreffende toevoegingsmiddelen in de diervoeding (PB 1970, L 270, blz. 1), zoals gewijzigd bij richtlijnen 73/103/EEG van 28 april 1973 (PB 1973, L 124, blz. 17) en 75/296/EEG van de Raad van 28 april 1975 (PB 1975, L 124, blz. 29), alsmede van de artikelen 9, 30, 36 en 95 EEG-Verdrag, ten einde de verenigbaarheid met het gemeenschapsrecht te kunnen beoordelen van enige bepalingen van het Deense recht betreffende de handel in en de invoer van mengvoeders die antibiotica en andere toevoegingsmiddelen bevatten.

2 Deze vragen zijn gerezen in een geding tussen het Deense Ministerie van Landbouw en de vennootschap Dansk Denkavit ApS (hierna: Denkavit), die deel uitmaakt van hetzelfde concern als een Nederlandse onderneming die mengvoeders met toevoegingsmiddelen produceert, en die sedert 1981 die mengvoeders in Denemarken importeert.

3 Blijkens het dossier houdt Denkavit zich bij de invoer in Denemarken van diervoeders aan de ter zake geldende bepalingen van het Deense recht, met name aan de verplichtingen om de gebruikte toevoegingsmiddelen te laten registreren, het registratienummer op de verpakking te vermelden en vooraf een vergunning aan te vragen bij het Ministerie van Landbouw. Van mening evenwel dat bij richtlijn 70/524/EEG, zoals gewijzigd bij richtlijnen 73/103/EEG en 75/296/EEG, een zodanige communautaire harmonisatie is voorzien, dat de Lid-Staten naast de vereisten van de richtlijn geen aanvullende nationale vereisten meer mogen stellen, stelde zij in september 1981 voor het Østre Landsret beroep in tegen voornoemde Deense bepalingen, die zij onwettig acht. Tevens verzocht zij in de loop van het geding om terugbetaling van de bedragen die zij bij wege van een jaarlijkse heffing voor de vergunning had betaald.

4 Voor de uitwijzing van het geschil achtte het Østre Landsret een uitlegging van richtlijn 70/524/EEG, zoals gewijzigd vóór de vaststelling van richtlijn 84/587/EEG van de Raad van 29 november 1984 (PB 1984, L 319, blz. 13), noodzakelijk, zodat het de behandeling van de zaak heeft geschorst en het Hof om een prejudiciële beslissing heeft verzocht over de volgende vragen:

„1) Was bij richtlijn 70/524/EEG van de Raad van 23 november 1970 betreffende toevoegingsmiddelen in de diervoeding, zoals gewijzigd vóór de vaststelling van richtlijn 84/587/EEG van de Raad van 29 november 1984, een zodanige harmonisatie voorgeschreven, dat de Lid-Staten zich voor de invoer uit andere Lid-Staten van diervoeders die toevoegingsmiddelen bevatten, in het geheel niet meer op artikel 36 EEG-Verdrag konden beroepen ten aanzien van nationale maatregelen ter verzekering van de identificatie van de aangewende toevoegingsmiddelen alsmede van de zuiverheid ervan?

2) Zo neen: waren de voorschriften inzake verpakking en etikettering van diervoeders die toevoegingsmiddelen bevatten, vóór genoemde richtlijn 84/587 niettemin zodanig geharmoniseerd, dat op artikel 36 EEG-Verdrag geen beroep kon worden gedaan ten aanzien van een nationaal voorschrift op grond waarvan op de verpakking moet worden aangegeven, dat het betrokken toevoegingsmiddel onder het vermelde registratienummer door een nationale instantie is toegelaten?

3) Moet artikel 30 EEG-Verdrag aldus worden uitgelegd, dat het zich verzet tegen een nationale bepaling van een Lid-Staat op grond waarvan de invoer uit andere Lid-Staten van diervoeders die de in richtlijn 70/524/EEG genoemde toevoegingsmiddelen bevatten, alleen is toegestaan krachtens een aan de onderneming voor eens en altijd afgegeven document, de zogenoemde „vergunning", *wanneer* binnenlandse producenten in het bezit moeten zijn van precies dezelfde vergunning, *wanneer* de autoriteiten niet op andere wijze kunnen vaststellen, in welke ondernemingen overeenkomstig genoemde richtlijn controles moeten worden verricht, *wanneer* de wettelijke regeling geen bijzondere bepalingen bevat inzake de afgifte of intrekking van vergunningen en ervan moet worden uitgegaan, dat afwijzing van een verzoek om een vergunning dan wel intrekking van een vergunning volgens de nationale rechtsbeginselen alleen mag geschieden, indien het bedrijf zodanig wordt uitgeoefend, dat de gezondheid van mens of dier afwijzing respectievelijk intrekking noodzakelijk maakt, *wanneer* de vergunning in de administratieve praktijk wordt afgegeven binnen enkele weken na indiening van de aanvraag, die enkel de naam en het adres van de importeur behoeft te bevatten, en *wanneer* een importeur in de praktijk van de administratie nog nooit een vergunning is geweigerd dan wel deze nog nooit is ingetrokken?

4) Was bij richtlijn 70/524/EEG van de Raad van 23 november 1970 betreffende toevoegingsmiddelen in de diervoeding, zoals gewijzigd vóór de vaststelling van richtlijn 84/587/EEG van de Raad van 29 november 1984, een zodanige harmonisatie tot stand gebracht, dat de Lid-Staten zich ten aanzien van een nationale regeling, als bedoeld in de derde vraag, in het geheel niet meer op artikel 36 EEG-Verdrag konden beroepen?

5) Was het verenigbaar met het gemeenschapsrecht, inzonderheid met de artikelen 9 en 95 EEG-Verdrag alsmede met voornoemde richtlijn 70/524/EEG, dat een Lid-Staat een jaarlijkse heffing verlangde van de ondernemingen waaraan de in de derde vraag bedoelde vergunning was afgegeven, *wanneer* een even hoge heffing werd verlangd van binnenlandse producenten en importeurs en *wanneer* de totale opbrengst van de heffing de kosten dekte van de overeenkomstig richtlijn 70/524/EEG verrichte steekproefsgewijze controles?"

5 Voor een nadere uiteenzetting van de feiten en de voorgeschiedenis van het geding, de bepalingen van de betrokken Deense wet en de bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen, wordt verwezen naar het rapport ter terechtzitting. Deze elementen van het dossier worden hierna slechts weergegeven, voor zover dat noodzakelijk is voor de redenering van het Hof.

De mate van bij richtlijn 70/524/EEG tot stand gebrachte harmonisatie op het punt van de identificatie en de zuiverheid van de toevoegingsmiddelen

6 Met zijn eerste vraag wenst de nationale rechter in wezen te vernemen, of richtlijn 70/524/EEG van de Raad van 23 november 1970, zoals gewijzigd vóór de vaststelling van richtlijn 84/587/EEG van de Raad van 29 november 1984, in een zodanige harmonisatie voorzag dat de Lid-Staten bij de invoer uit andere Lid-Staten van diervoeders die toevoegingsmiddelen bevatten, niet meer met een beroep op artikel 36 EEG-Verdrag nationale maatregelen konden voorschrijven ter verzekering van de identificatie en de zuiverheid van de betrokken toevoegingsmiddelen.

7 Denkavit en de Commissie voeren in wezen aan, dat de identificatie en de zuiverheid van toevoegingsmiddelen in diervoeders in richtlijn 70/524/EEG uitputtend is geregeld, zodat deze voeders vrij in de Gemeenschap in omloop kunnen zijn, en dat de Lid-Staten geen sanitaire controlemaatregelen mogen voorschrijven die niet in de richtlijn zelf zijn voorzien. Bijgevolg zouden de betrokken nationale bepalingen niet kunnen worden gerechtvaardigd uit hoofde van artikel 36 EEG-Verdrag.

8 Volgens het Deense Ministerie van Landbouw kunnen onzuiverheden in de toevoegingsmiddelen die in diervoeders worden verwerkt, ernstige risico's voor de volksgezondheid opleveren. Noch in de tekst van richtlijn 70/524/EEG of in samenhang met de richtlijn, noch in enige andere gemeenschapsrechtelijke bepaling zijn de maatregelen vastgesteld die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de gezondheid. Eerst bij de vaststelling van de derde wijzigingsrichtlijn 84/587/EEG werden die maatregelen geharmoniseerd. Vóór dat tijdstip mochten de Lid-Staten dan ook met een beroep op artikel 36 EEG-Verdrag de maatregelen vaststellen die noodzakelijk waren om de identificatie en de zuiverheid van de als toevoegingsmiddelen gebruikte produkten te verzekeren.

9 In dit verband moeten in de eerste plaats de beginselen van de in richtlijn 70/524/EEG neergelegde regeling nog eens worden geschetst.

10 Ingevolge artikel 3, lid 1, van de richtlijn zijn de Lid-Staten verplicht, in hun nationale wetgeving inzake diervoeding te bepalen dat slechts de in bijlage I bij de richtlijn genoemde toevoegingsmiddelen in diervoeders aanwezig mogen zijn en uitsluitend onder de daarin aangegeven voorwaarden.

11 Ingevolge artikel 6, lid 1, van de richtlijn, zoals gewijzigd bij richtlijn 75/296/EEG, worden wijzigingen van de bijlagen bij de richtlijn, die op grond van de ontwikkeling van de wetenschappelijke en technische kennis nodig zijn, vastgesteld volgens de procedure van artikel 16 bis, zoals toegevoegd bij richtlijn 73/103/EEG. In deze procedure, die op initiatief van de voorzitter ervan of op verzoek van een Lid-Staat bij het Permanent Comité voor diervoeders wordt ingeleid, is de Commissie bevoegd om de noodzakelijke maatregelen vast te stellen, wanneer zij in overeenstemming zijn met het met gekwalificeerde meerderheid uitgebrachte advies van dit Comité.

12 Ingevolge artikel 10 van de richtlijn, zoals gewijzigd bij richtlijn 75/296/EEG, moeten de Lid-Staten voorschrijven dat diervoeders waarin bepaalde additieven zijn verwerkt, slechts in de handel mogen worden gebracht, wanneer deze stoffen, onder opgave van sommige bijzonderheden, op de verpakking van het produkt worden vermeld.

13 Ten slotte moeten de Lid-Staten ingevolge artikel 13 van de richtlijn er zorg voor dragen dat diervoeders die voldoen aan het bepaalde in de richtlijn, ten aanzien van de aanwezigheid of het ontbreken van toevoegingsmiddelen en de desbetreffende aanduidingen alleen zijn onderworpen aan de bij de richtlijn voorgeschreven handelsbeperkingen.

14 Verder is in het kader van de hierboven beschreven regeling in artikel 6, lid 3, van de richtlijn, zoals gewijzigd bij richtlijn 75/296/EEG, bepaald dat de criteria aan de hand waarvan de bij de richtlijn bedoelde toevoegingsmiddelen kunnen worden gekenmerkt, met name de criteria inzake samenstelling en zuiverheid, alsmede de fysisch-scheikundige en biologische eigenschappen volgens vorengenoemde procedure van artikel 16 bis kunnen worden vastgesteld.

15 In de richtlijn is dus uitdrukkelijk voorzien, dat op communautair niveau kwaliteitscriteria moeten worden vastgesteld voor de stoffen die als toevoegingsmiddel in diervoeding mogen worden gebruikt, en is voor de vaststelling van die criteria een bijzondere procudure voorzien die onder meer op verzoek van een Lid-Staat kan worden ingeleid.

16 Daaruit volgt, dat met de richtlijn werd beoogd, de materiële voorwaarden voor de verhandeling van diervoeders op het punt van de aan- of afwezigheid van toevoegingsmiddelen en de desbetreffende aanduidingen in hun geheel te harmoniseren, met inbegrip van de kwaliteitscriteria. De Lid-Staten mochten dus niet langer op nationaal vlak zulke kwaliteitscriteria vaststellen, en indien een Lid-Staat specifieke maatregelen voor de identificatie en de zuiverheid van de toegestane stoffen noodzakelijk achtte, diende hij gebruik te maken van de communautaire procedure die daartoe was voorzien.

17 Aan deze uitlegging wordt niet afgedaan door de latere vaststelling van richtlijn 84/587/EEG. Volgens de tweede overweging van deze richtlijn hebben de bij die richtlijn aangebrachte wijzigingen betrekking op aanvullende maatregelen op het niveau van de produktie, de afzet en de distributie van toevoegingsmiddelen en voormengsels voor toevoegingsmiddelen, en heeft de opgedane ervaring geleerd dat de destijds geldende reglementering inzake het gebruik van toevoegingsmiddelen in diervoeding niet alle noodzakelijke veiligheidsgaranties bood. In de considerans van deze richtlijn wordt nergens gesteld dat de procedure voor de vaststelling van de criteria inzake met name de samenstelling en de zuiverheid van de toevoegingsmiddelen voordien geen deel uitmaakte van de geharmoniseerde materie.

18 Derhalve was het beroep van een Lid-Staat op artikel 36 EEG-Verdrag niet gerechtvaardigd met betrekking tot maatregelen ter verzekering van de identificatie en de zuiverheid van de toevoegingsmiddelen in diervoeding.

19 Mitsdien moet op de eerste vraag van de nationale rechter worden geantwoord, dat richtlijn 70/524/EEG van de Raad van 23 november 1970, zoals gewijzigd vóór de vaststelling van richtlijn 84/587/EEG van de Raad van 29 november 1984, in een zodanige harmonisatie voorziet dat de Lid-Staten bij de invoer uit andere Lid-Staten van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, niet met een beroep op artikel 36 van het Verdrag nationale maatregelen kunnen voorschrijven ter verzekering van de identificatie en de zuiverheid van die toevoegingsmiddelen.

De vereiste registratie van de toevoegingsmiddelen

20 Gelet op het antwoord op de eerste vraag, behoeft de tweede vraag niet te worden onderzocht.

De voorafgaande vergunning

21 Met zijn derde vraag wenst de nationale rechter in wezen te vernemen, of de regeling op grond waarvan de importeurs van diervoeders die toevoegingsmiddelen bevatten, en de nationale producenten van die zelfde produkten over een vooraf afgegeven vergunning moeten beschikken, een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbeperking in de zin van artikel 30 EEG-Verdrag vormt.

22 Ingevolge artikel 30 EEG-Verdrag zijn kwantitatieve invoerbeperkingen en alle maatregelen van gelijke werking tussen de Lid-Staten verboden. Volgens vaste rechtspraak van het Hof moet als een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking worden beschouwd, elke handelsregeling van de Lid-Staten die de intracommunautaire handel al dan niet rechtstreeks, daadwerkelijk of potentieel, kan belemmeren.

23 Tegen die achtergrond is het duidelijk, dat als maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbeperking in de zin van artikel 30 EEG-Verdrag is aan te merken, een regeling waarbij de invoer van diervoeders die toevoegingsmiddelen bevatten, behoudens voorafgaande administratieve vergunning, wordt verboden, aangezien zulk een maatregel zelfs potentieel de handel tussen Lid-Staten kan belemmeren.

24 Weliswaar heeft de nationale rechter in zijn verwijzingsbeschikking, daarin ter terechtzitting gevolgd door de Deense regering, opgemerkt dat in de praktijk de vergunningen automatisch en snel worden afgegeven, doch niettemin moet worden vastgesteld dat een stelsel waarbij administratieve vergunningen worden vereist, noodzakelijkerwijs de uitoefening van een zekere discretionaire bevoegdheid onderstelt en voor de handelaars een bron van rechtsonzekerheid is.

25 Mitsdien moet op de derde vraag van de nationale rechter worden geantwoord, dat artikel 30 van het Verdrag aldus moet worden uitgelegd, dat een nationale maatregel die een voorafgaande vergunning vereist voor de invoer van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, een maatregel vormt van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbeperking in de zin van artikel 30 van het Verdrag.

De mate van bij richtlijn 70/524/EEG tot stand gebrachte harmonisatie op het punt van het toezicht op de handelaars

26 In de vierde vraag gaat het erom, of bij richtlijn 70/524/EEG, zoals gewijzigd vóór de vaststelling van richtlijn 84/587/EEG, een zodanige harmonisatie was voorzien, dat de Lid-Staten zich niet langer op artikel 36 EEG-Verdrag konden beroepen in verband met controlemaatregelen die gelden voor handelaars die diervoeders verhandelen welke toevoegingsmiddelen bevatten.

27 Anders dan Denkavit beweert, had de harmonisatie die was tot stand gebracht bij richtlijn 70/524/EEG, zoals gewijzigd vóór richtlijn 84/587/EEG, geen betrekking op de maatregelen die van toepassing waren op de handelaars die diervoeders verhandelen, welke toevoegingsmiddelen bevatten. Ter zake werd in de richtlijn, en wel in artikel 15, enkel bepaald dat de Lid-Staten verplicht waren, ten minste door steekproeven, de in de handel aangeboden diervoeders van overheidswege te controleren.

28 Daarentegen blijkt zulk een doel wel te worden nagestreefd door wijzigingsrichtlijn 84/527, waaraan blijkens de negende overweging van de considerans de bedoeling ten grondslag ligt, „de produktie en het gebruik van antibiotica... (bestemd) om te worden verwerkt in mengvoeders, (voor te behouden aan) personen die beschikken over de competentie, de installaties en de uitrustingen welke nodig zijn voor de vervaardiging van toevoegingsmiddelen... en die vermeld zijn op de lijst van fabrikanten van een Lid-Staat". In artikel 13, lid 3, van deze richtlijn wordt dan ook bepaald, dat iedere Lid-Staat jaarlijks de lijst publiceert van fabrikanten van toevoegingsmiddelen en mengvoeders ten aanzien waarvan hij heeft geconstateerd dat aan de eisen van de richtlijn is voldaan.

29 In de stand van het gemeenschapsrecht die voortvloeit uit richtlijn 70/524/EEG, zoals gewijzigd vóór richtlijn 84/587/EEG, konden de Lid-Staten bijgevolg met een beroep op artikel 36 van het Verdrag ten aanzien van de handelaars in de betrokken sector de noodzakelijke sanitaire controlemaatregelen vaststellen.

30 Mitsdien moet op de vraag van de nationale rechter worden geantwoord, dat richtlijn 70/524/EEG, zoals gewijzigd vóór richtlijn 84/587/EEG, niet in een zodanige harmonisatie voorzag in de sector van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, dat de Lid-Staten zich voor de op de betrokken handelaars toepasselijke sanitaire controlemaatregelen niet op artikel 36 van het Verdrag konden beroepen.

De wettigheid van een jaarlijkse heffing in verband met de controlemaatregelen die voor de handelaars gelden

31 Met de vijfde vraag wenst de nationale rechter in wezen te vernemen, of een jaarlijkse heffing, die op identieke wijze wordt opgelegd aan importeurs en nationale producenten van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, en die de kosten dient te dekken, die de staat maakt bij de controle van de overeenkomstig richtlijn 70/524/EEG genomen monsters, verenigbaar is met de artikelen 9 en 95 van het Verdrag en met de bepalingen van richtlijn 70/524/EEG.

32 Zoals hierboven reeds is vastgesteld, belet richtlijn 70/524/EEG, zoals gewijzigd vóór richtlijn 84/587/EEG, de Lid-Staten niet om te eisen dat de handelaars in het bezit moeten zijn van een vergunning. De in artikel 36 voorziene afwijking ter zake van het toezicht op de handelaars betreft evenwel uitsluitend de in- of uitvoerbeperkingen en de maatregelen van gelijke werking. Zij kan niet worden uitgebreid tot de douanerechten of heffingen van gelijke werking die als zodanig buiten het bestek van artikel 36 vallen. Bijgevolg moet de verenigbaarheid van dergelijke heffingen worden getoetst aan artikel 9 of, in voorkomend geval, aan artikel 95 EEG-Verdrag.

33 Volgens vaste rechtspraak van het Hof heeft het verbod van artikel 9 EEG-Verdrag om in het verkeer tussen de Lid-Staten enig douanerecht of enige heffing van gelijke werking toe te passen, betrekking op iedere bij of wegens invoer geheven belasting welke bepaaldelijk een ingevoerd produkt en niet een soortgelijk nationaal produkt treft. Een dergelijke heffing valt evenwel niet onder dit verbod indien zij, zoals in casu, deel uitmaakt van een algemeen stelsel van binnenlandse heffingen waardoor nationale en ingevoerde produkten stelselmatig en volgens dezelfde maatstaven worden belast, in welk geval de heffing niet onder artikel 9 doch wel onder artikel 95 EEG-Verdrag valt.

34 Wat artikel 95 betreft, voert Denkavit aan dat de importeurs door de jaarlijkse heffing worden gediscrimineerd, omdat een nationale producent gebruik kan maken van verschillende handelaars zonder daarom extra heffingen te moeten betalen, terwijl wanneer een buitenlandse producent met verschillende importeurs samenwerkt, iedere importeur afzonderlijk de betrokken heffing dient te betalen.

35 Deze redenering gaat niet op wanneer de betrokken heffing de handelaars als zodanig treft, onafhankelijk van de hoeveelheden die van de produkten worden ingevoerd of geproduceerd. Zoals het Hof in zijn arrest van 28 januari 1981 (zaak 32/80, Kortmann, Jurispr. 1981, blz. 251) heeft vastgesteld, wordt op artikel 95 geen inbreuk gemaakt wanneer een binnenlandse belasting de nationale en de ingevoerde produkten treft volgens dezelfde, door de doelstelling van de belasting objectief gerechtvaardigde maatstaven, zodat zij niet ertoe leidt dat het ingevoerde produkt zwaarder wordt belast dan het gelijksoortige nationale produkt.

36 Mitsdien moet op de vijfde vraag worden geantwoord, dat een jaarlijkse heffing die op identieke wijze wordt opgelegd aan importeurs en binnenlandse producenten van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, en die dient ter dekking van de kosten die de staat maakt bij de controle van de overeenkomstig richtlijn 70/524/EEG genomen monsters, verenigbaar is met de artikelen 9 en 95 van het Verdrag en met de bepalingen van richtlijn 70/524/EEG.

Kosten

37 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

uitspraak doende op de door het Østre Landsret te Kopenhagen bij beschikking van 30 januari 1987 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1) **Richtlijn 70/524/EEG van de Raad van 23 november 1970, zoals gewijzigd vóór de vaststelling van richtlijn 84/587/EEG van de Raad van 29 november 1984, voorziet in een zodanige harmonisatie dat de Lid-Staten bij de invoer uit andere Lid-Staten van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, niet met een beroep op artikel 36 van het Verdrag nationale maatregelen kunnen voorschrijven ter verzekering van de identificatie en de zuiverheid van die toevoegingsmiddelen.**

2) **Artikel 30 van het Verdrag moet aldus worden uitgelegd, dat een nationale maatregel die een voorafgaande vergunning vereist voor de invoer van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, een maatregel vormt van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbeperking in de zin van artikel 30 van het Verdrag.**

3) **Richtlijn 70/524/EEG, zoals gewijzigd vóór richtlijn 84/587/EEG, voorzag niet in een zodanige harmonisatie in de sector van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, dat de Lid-Staten zich voor de op de betrokken handelaars toepasselijke sanitaire controlemaatregelen niet op artikel 36 van het Verdrag konden beroepen.**

4) Een jaarlijkse heffing die op identieke wijze wordt opgelegd aan importeurs en binnenlandse producenten van diervoeders welke toevoegingsmiddelen bevatten, en die dient ter dekking van de kosten die de staat maakt bij de controle van de overeenkomstig richtlijn 70/524/EEG genomen monsters, is verenigbaar met de artikelen 9 en 95 van het Verdrag en met de bepalingen van richtlijn 70/524/EEG.

Due Bahlmann O'Higgins

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 14 juni 1988.

De griffier

J.-G. Giraud

De president van de Tweede kamer

O. Due